

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII NAUKI
ZESPÓŁ HISTORII KARTOGRAFII

BIBLIOTEKA NARODOWA
ZAKŁAD ZBIORÓW KARTOGRAFICZNYCH

Z DZIEJÓW KARTOGRAFII
Tom X

KARTOGRAFIA
KRÓLESTWA POLSKIEGO
1815–1915

Pod redakcją
LUCYNY SZANIAWSKIEJ I JERZEGO OSTROWSKIEGO

Warszawa 2000

J. B. Wauchope

KARTOGRAFIA
KRÓlestwa POLSKIEGO
1815–1915

*Poświęcamy pamięci
Doktora BOGUSŁAWA KRASSOWSKIEGO*

Redaktorzy

POLISH ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE OF THE HISTORY OF SCIENCE
TEAM FOR THE HISTORY OF CARTOGRAPHY

NATIONAL LIBRARY
CARTOGRAPHIC COLLECTIONS DIVISION

FROM THE HISTORY OF CARTOGRAPHY

Volume X

CARTOGRAPHY
OF THE POLISH KINGDOM
1815–1915

Proceedings from the 18th All-Polish
Conference of the History of Cartography
Warsaw, 21–22 November 1997

Edited by
LUCYNA SZANIAWSKA and JERZY OSTROWSKI

National Library
Warsaw 2000

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII NAUKI
ZESPÓŁ HISTORII KARTOGRAFII

BIBLIOTEKA NARODOWA
ZAKŁAD ZBIORÓW KARTOGRAFICZNYCH

Z DZIEJÓW KARTOGRAFII

Tom X

KARTOGRAFIA
KRÓLESTWA POLSKIEGO
1815–1915

Materiały XVIII Ogólnopolskiej Konferencji
Historyków Kartografii
Warszawa, 21–22 listopada 1997

Pod redakcją
LUCYNY SZANIAWSKIEJ i JERZEGO OSTROWSKIEGO

Biblioteka Narodowa
Warszawa 2000

Redakcja tekstu
Alina Ozimek

Redakcja techniczna i łamanie komputerowe
Maria Zaar

Tłumaczenie na angielski
Katarzyna Diehl

Projekt i skład komputerowy okładki
Jerzy Szaniawski

CIP – Biblioteka Narodowa

Kartografia Królestwa Polskiego 1815-1915 : Materiały
XVIII Ogólnopolskiej Konferencji Historyków Kartografii
Warszawa, 21-22 listopada 1997 / pod red. Lucyny Szaniawskiej
i Jerzego Ostrowskiego ; Polska Akademia Nauk. Instytut Historii Nauki.
Zespół Historii Kartografii, Biblioteka Narodowa. Zakład Zbiorów Kartograficznych.
Warszawa : BN, 2000. – (Z Dziejów Kartografii ; t. 10)

ISBN 83-7009-279-9
ISSN 0138-0850

BIBLIOTEKA NARODOWA • WARSZAWA 2000
Druk: Dział Wydawniczo-Poligraficzny BN
Warszawa, al. Niepodległości 213.

Spis treści

<i>Lucyna Szaniawska, Jerzy Ostrowski</i>	
Przedmowa	11
<i>Stanisław Alexandrowicz</i>	
Wspomnienie o Bogusławie Krassowskim	19
<i>Wiktor Grygorenko</i>	
Polskie mapy topograficzne na tle kartografii europejskiej – zarys dziejów do końca XIX wieku	31
<i>Bogusław Krassowski</i>	
Pierwsze polskie nowoczesne mapy topograficzne (1819–1823)	43
<i>Michał Stankiewicz</i>	
Zdjęcia topograficzne na obszarze Królestwa Polskiego w XIX wieku	58
<i>Henryk Bartoszewicz</i>	
Prace kartograficzne Korpusu Inżynierów Wojskowych w latach 1815–1830	71
<i>Elżbieta Ostrowska, Jerzy Ostrowski</i>	
Ziemie Królestwa Polskiego na mapach Fryderyka B. Engelhardta z lat 1812–1867	85
<i>Lech Królikowski</i>	
Najstarsze inżynierskie plany regulacji Wisły w granicach zaboru rosyjskiego	105
<i>Andrzej Aksamitowski, Jacek Augustyniak</i>	
Obszar Królestwa Polskiego w wybranych studiach wojskowo-geograficznych	113
<i>Janina Piasecka</i>	
Atlasy statystyczne Królestwa Polskiego od Platera (1827) do Romera (1916)	127
<i>Józef Babicz</i>	
Statystyczny Atlas Królestwa Polskiego (1840) a materiały geograficzne w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie	139
<i>Bogdan Horodyski</i>	
Atlas Statystyczny Królestwa Polskiego Aleksandra Macieszy – epizod polskiej kartografii	144

<i>Zbigniew Wójcik</i>	
Geologiczne syntezy kartograficzne Królestwa Polskiego	151
<i>Peter G. Ochman</i>	
Atlasy i mapy komunikacyjne Królestwa Polskiego do końca XIX wieku	168
<i>Lucyna Szaniawska</i>	
Warszawscy wydawcy oraz drukarze map i atlasów w latach 1815–1915	191
<i>Henryk Rutkowski</i>	
Znaczenie wybranych map z XIX wieku dla badań dawnej Polski	216
<i>Krzysztof Bojarowski, Maria K. Szacherska, Beata Szozda, Bogdan Wolak</i>	
<i>Topograficzna karta Królestwa Polskiego</i>	
w świetle wyników przetwarzania graficzno-numerycznego	227
<i>Jolanta Balandynowicz, Krzysztof Bojarowski, Maria K. Szacherska, Robert Ziehm</i>	
Katalog Map Królestwa Polskiego w systemie informacji przestrzennych	251
<i>Edward Schnayder</i>	
Materiały kartograficzne dotyczące Królestwa Polskiego (1815–1915)	
w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie	259
<i>Wiesława Wernerowa, Jerzy Ostrowski</i>	
Atlasy i mapy Królestwa Polskiego w zbiorach Centralnej Biblioteki	
Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie	260
<i>Jerzy Ostrowski</i>	
Prace magisterskie poświęcone kartografii Królestwa Polskiego	
w wykonane w uniwersyteckich katedrach i zakładach kartografii	273

Contents

<i>Lucyna Szaniawska, Jerzy Ostrowski</i>	
Preface	15
<i>Stanisław Aleksandrowicz</i>	
Bogusław Krassowski In Memoriam	
Summary	29
<i>Wiktor Grygorenko</i>	
Polish topographic maps against the background of European cartography. A historical outline until the end of the 19th century	
Summary	40
<i>Bogusław Krassowski</i>	
The first Polish modern topographic maps (1819–1823)	
Summary	56
<i>Michał Stankiewicz</i>	
Topographic works on the territory of the Polish Kingdom in the 19th century	
Summary	69
<i>Henryk Bartoszewicz</i>	
Cartographic works of the Corps of Military Engineers from 1815 to 1830	
Summary	84
<i>Elżbieta Ostrowska, Jerzy Ostrowski</i>	
The Polish Kingdom area in the 1812–1867 maps by Friedrich B. Engelhardt	
Summary	103
<i>Lech Królikowski</i>	
The oldest engineering plans of regulation of the Vistula River in the Russian sector during the partitions of Poland	
Summary	111
<i>Andrzej Aksamitowski, Jacek Augustyniak</i>	
The picture of the Polish Kingdom in selected military-geographic studies	
Summary	125
<i>Janina E. Piasecka</i>	
Statistical atlases of the Polish Kingdom from Plater (1827) to Romer (1916)	
Summary	138

<i>Józef Babicz</i>	
The Statistical Atlas of the Polish Kingdom (1842) and geographical material in the Chief Archives of Old Files in Warsaw	
Summary	143
<i>Bogdan Horodyski</i>	
The Statistical Atlas of the Polish Kingdom by Aleksander Maciesza – an episode of Polish cartography	
Summary	150
<i>Zbigniew Wójcik</i>	
Geological cartographic syntheses of the Polish Kingdom	
Summary	167
<i>Peter G. Ochman</i>	
Communication atlases and maps of the Polish Kingdom until the end of the 19th century	
Summary	189
<i>Lucyna Szaniawska</i>	
Warsaw publishers and printers of maps and atlases from 1815 to 1915	
Summary	214
<i>Henryk Rutkowski</i>	
The importance of selected 19th century maps for studies on old Poland	
Summary	226
<i>Krzysztof Bojarowski, Maria K. Szacherska, Beata Szozda, Bogdan Wolak</i>	
Topographical Map of the Polish Kingdom in the light of results of the numerical processing of graphical data	
Summary	239
<i>Jolanta Balandynowicz, Krzysztof Bojarowski, Maria K. Szacherska, Robert Ziehm</i>	
Register of Maps of the Polish Kingdom based on a spatial information system	
Summary	243
<i>Edward Schnayder</i>	
Cartographic material on the Polish Kingdom (1815–1915) in the Jagiellonian Library collection in Cracow	
Summary	259
<i>Wiesława Wernerowa, Jerzy Ostrowski</i>	
Atlases and maps of the Polish Kingdom in the collections of the Central Library of the Academy of Sciences of Ukraine in Kiev	
Summary	272
<i>Jerzy Ostrowski</i>	
M. Sc. theses on cartography of the Polish Kingdom from university chairs and departments of cartography	
Summary	279